

Civilutskottets betänkande

1980/81:36

om ändring i byggnadslagen (1974:385) m. m. (prop. 1980/81:165)

Propositionen m. m.

Regeringen har i proposition 1980/81:165 (bostadsdepartementet) föreslagit riksdagen att anta de i lagrådet granskade förslagen till

1. lag om ändring i byggnadslagen (1974:385)
2. lag om ändring i byggnadsstadgan (1959:612).

De i propositionen föreslagna lagändringarna omfattar de delar av byggnadslagstiftningen som rör *fastighetsägares skyldighet att betala ersättning för gatukostnader*. Ändringarna skall ge kommunerna bättre möjligheter att täcka sina kostnader för gator och andra allmänna platser inom områden med stadsplan. Enligt förslaget får kommunfullmäktige besluta att kostnaderna för att anlägga eller förbättra gator och andra allmänna platser inom ett visst område med stadsplan skall betalas av ägarna till fastigheterna inom området. Endast kostnader för åtgärder som är avsedda att tillgodose områdets eget behov av allmänna platser och av anordningar som normalt hör till allmänna platser får finansieras genom ersättning från fastighetsägarna. De ersättningsgilla kostnaderna skall fördelas mellan fastighetsägarna efter skäligh och rättvis grund. Det skall ankomma på fullmäktige att besluta om avgränsning av det område inom vilket fördelning av kostnader skall ske. Fullmäktige skall också besluta om vilka kostnader som skall fördelas och om grunderna för fördelningen. Innan fullmäktige beslutar skall utredning med förslag i frågan ställas ut för granskning under viss tid och underrättelse om utställningen sändas till berörda markägare.

Som ett alternativ till områdesvis fördelning av kostnaderna föreslås att kommunfullmäktige får besluta att kostnaden för att anlägga eller förbättra en gata skall betalas av ägarna till de fastigheter som är belägna vid gatan. För varje fastighet får därvid tas ut en avgift som motsvarar hälften av kostnaden för att utföra gatan framför fastigheten. Särskilda regler ges om fördelning av kostnader för anordningar som endast finns framför vissa fastigheter samt om fördelning av kostnad för att anlägga gatukors. För sådana fall då kostnaden för att anlägga eller förbättra gatan inte är densamma överallt, föreslås att kommunfullmäktige får besluta om annan grund för fördelning av kostnaden än som följer av huvudregeln om ersättning för gatudel. Det här beskrivna alternativet till områdesvis fördelning är närmast tänkt för sådana fall där kommunen utför smärre utbyggnader av en gata eller en gatudel för att tillfredsställa ett behov för någon eller några få fastigheter. Innan fullmäktige beslutar om tillämpning av reglerna om ersättning för gatudel skall frågan utredas och förslag upprättas. De som berörs av förslaget skall beredas

tillfälle att yttra sig innan beslut fattas.

Lagförslagen innehåller också regler om jämkning av ersättningar, betalningsvillkor, överprövningsregler m. m.

I propositionen framhålls att de framlagda förslagen inte på någon avgörande punkt föregriper ställningstagandena till PBL-utredningens förslag i betänkandet (SOU 1979:65 och 66) Ny plan- och bygglag. Det kan här påpekas att propositionens förslag till finansieringsregler för gator och andra allmänna platser endast avser stadsplanområden. PBL-utredningen föreslår att instituten stadsplan och byggnadsplan slås samman till ett enda detaljplaneinstitut, som benämns detaljplan. Grunden för det nya institutets uppbyggnad är det nuvarande stadsplaneinstitutet. Enligt utredningsförslaget skall vid planläggningen bestämmas vem som skall vara huvudman för allmän plats.

I propositionen påpekas att kommunernas problem med att täcka sina investeringskostnader för allmänna platser i hög utsträckning avser förnyelse- och förtätningsområden. Ett av syftena med den nu föreslagna reformen är att ge kommunerna större möjlighet att finansiera nödvändiga anläggningar i sådana områden. Frågorna om stadsförnyelse övervägs f. n. av stadsförnyelsekommittén (Dir. 1979:127). De förslag som nu föreligger får naturligtvis betydelse för stadsförnyelsefrågorna. Kommittén skall enligt sina direktiv bl. a. ägna särskild uppmärksamhet åt demokrati- och medinflytandefrågorna. Som också påpekas i propositionen kan således kommitténs förslag bl. a. komma att få betydelse för sådana frågor som fastighetsägares och andras möjligheter att påverka standardfrågor o. d. i samband med upprustning.

I regeringsprotokollet (s. 195) anføres att de föreslagna ändringarna i fråga om gatukostnader m. m. inte torde medföra någon ökning av kostnaderna för bostadslånen. Det i låneunderlaget för bostadslån ingående beloppet för tomt- och grundberedningskostnad skall motsvara sådana kostnader i områden utan samlad bebyggelse.

Utskottet

- Utskottet lämnar lagförslagen utan erinran och hemställer
att riksdagen antar regeringens förslag till
1. lag om ändring i byggnadslagen (1947:385),
  2. lag om ändring i byggnadsstadgan (1959:612).

Stockholm den 7 maj 1981

På civilutskottets vägnar
KJELL A. MATTSSON

Närvarande: Kjell A. Mattsson (c), Per Bergman (s), Rolf Dahlberg (m), Oskar Lindkvist (s), Lars Henrikson (s), Knut Billing (m), Thure Jadestig (s), Sven Eric Åkerfeldt (c), Maj-Lis Landberg (s), Bertil Danielsson (m), Birgitta Dahl (s), Kerstin Andersson i Hjärtum (c), Bertil Dahlén (fp), Margareta Palmqvist (s) och Kerstin Ekman (fp).

